

Передплата

«РУСЛАНА» вивозить:

в Австрії:

на цілий рік . . . . . 20 кор.
на пів року . . . . . 10 кор.
на чверть року . . . . . 5 кор.
на місяць . . . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 16 сот.

РУСЛАНА

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш, а бо боючись мови,
бо руске ми серце і віра руска.» — В Русланових ісалях М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
всім неділя і руских свят
і 1/2 год. полоудни.

Редакция, адміністрація
експедиції «Руслана» під ч. і.
т. Домбровського (Хорунжини). Екс-
педиція місцова в Агенції Со-
коловського в пасажі Галемана.

Рукописи звертає ся лише
за попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані шльи
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по шні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланні» 40 с. від стрічки. По-
дари і приватні донесеня по
30 с. від стрічки.

Запросини до передплати.

Як завсїгди ми мали одну цїль і одно бажанє, так і тепер ми одушевлені ним: **стояти в оборонї прав нашої Церкви і народности та накликувати народовцїв до єдности.** В тїм зглядї ми на сїм місци писали давнїйшими роками: «На тїм становиску будєм тревати непоколимимі і консеквентно! Нашого національного стягу не дамо поневїряти людям, що давно вибились зпід него і стали на чужу службу. Ми віримо, що надїйде та хвиля, коли **весь табір народовцїв стане плече об плече до борби за народні права,** а на своїм прапорї напише слова: «Проч зі злукою з ренегатами!» Наша справа за чиста і за свята, щоби до неї посьміли мішати ся нечисті руки!»

Ся хвиля вже, славити Бога, надїйшла нинї. Се нехай стане доказом, чи ми «непоколимимі і консеквентно» не стремили до народної єдности, щоби наші народні сили повернути на зміцненє руско-української ідеї і зрїст нашого національного розвою. До сеї високої цїли будемо змагати і дальше всіма своїми силами, а щоби се сповнити, ми постарали ся о збільшенє числа наших дописувателїв на провінції та запевнили собі співучасть визначних сучасних писателїв в наших фейлетонах.

Зараз з новим роком зачнемо друкувати збірку нових оповідань Богдана Лепкого, відтак творів б. п. Олексі Бобикевича, замістимо оповіданя Осипа Маковея і Сильвестра Яричевського, Байронову поему «Мазена» в перекладї М. Старицького, збірку оповідань Вол. Бирчака, збірку поезій Франца Кок-а, а надто твори з пера Уляни Кравченко, д-ра В. Щурата, Л. Лопатинського, Яр. Гординського, Яр. Юлева, Стефана Чарнецького, Остапа Луцького, Ілька Гаврилюка, Дениса Угнівця і др.

Дякуючи сердечно всім нашим Прихильникам, що своєю працею і заохотою піддержували нас в тяжких нераз хвилях, просимо їх також на будуче о ласкаву поміч та о приєднуванє нам чимраз більшого круга передплатників.

Всіх наших довжників просимо о ласкаве вирівнанє залежностей. Услїва передплати ті самі, що і в попереднім році.

РЕДАКЦІЯ «РУСЛАНА».

Гроза ворохобні в Сербїї.

(X) Ще не втихомирила ся і не дійшла до рівноваги Сербїя після страшних червневих подїй кривавих, а вже грозить їй новий заколот. Поодинокі сербські політики подїставали засуд на смерть, який їм поїдкладано поїд пороги їх хат. Се картки в чорних рамках, які їм нагадують,

що їх дїї почислені. Такі картки дістали полковник Масич і інженер Машин і оби два боїть ся вже виходити поза порїг. Населенє так вже в Білгородї зжило ся з револьверами і кинджалом, що засуджені на смерть певні, що тут не розходить ся о який небудь жарт. Революція викликає противну революцію, против червневих змовників повстають инші змовники. Тайні змови і комітети заходять ся завзято коло того, щоби переломити насильне володарство нових гнобителїв і підготовляють нові страшні подїї.

Серби були невдоволені Обреновичами, марнотравність Міліана і безглядне насильство Олександра наробили там чимало лиха. Після подружя Олександра з Драгою глуха злість перемїнила ся в палке роздратованє. Але не на те облили королївский престїл кровю, щоби на нїм замість нездарного Обреновича засїв так само неспосібний Караджорджевич. Чорний Петро був знаменитим гостем в швейцарским готели, але не має до володарства найменшої снаги, він зовсім немичний і не може навіть зрозуміти, що то значить бути «володарем». Спершу пояснювали нездарність его тим, що він початковий Але з того часу, як він засїв на престолї, минуло вже шість місяцїв. Він сам обїцяв до того часу завести якийсь лад, тимчасом нічо з того не вийшло. Королївські убийники і дальше стоять при кермі володарства та походжують в золотих мундурах по містї, рішаючи самовільно про долю праведних.

Чесні офіцери, що не хотїли в червни зломити присяги і згодити ся на убийство, опинили ся або в карних залагах або в темницях, де покутують за династичну вірність. Про обсади урядових місць рішає не уздїбненє лише політичне ісповіданє. Лише послухні орудия нинїшньої системи доходять до посад, а хто хоч троха зберїг чєсноти, пропадає з голоду.

З шести генеральних адютантїв королївских мало бути трєх заступлєних новими особами. Ся зміна мала бути переведена протягом сего пїврїча. Король намагав ся показати свою предметовість і вибрав трєх адютантїв з убийників а трєх спомїж тих офіцирїв, що стояли на боцї. Речинєць минув для назначеня трєх нових адютантїв. Щож робить король? Він назначує Машина, Масича і Поповича, щоби утворили комісію, яка би мала означити, хто має уступити а хто остати. Очевидно вкажуть таких адютантїв, що будуть послухними їх орудиями. Такі нібито легальні розпорядки ще більше викликають зворушенє. Гноблені хотять скинути ярмо і напірають до ворохобні. Масич і Машин хотять спрятати местників, а местники настають на жите Масича і Машина. Одні засуджують других на смерть.

Колиж у внутрі краю нагромадїть ся багато ворогїв, тоді оглядають ся за ворогом поза границями краю. Се давна ще Римлянами випробована метода.

Перед чотирма тижнями відкликали своїх послїв з Білгороду Німеччина, Австрия і Росия. Се затривожило королївских убийників, они відчувають, що щось мусить стати ся. Розпочати якусь війну видає ся їм найвідповіднїйшим способом. На їх приказ скупштина має ухвалити пів мільона денарїв на земляків їх в Старїй Сербїї, а крім того ідуть там неконтрольовані підмоги державні, щоби викликати з весною повстанє в Старїй Сербїї.

Сербїя хоче добути славу і пускає ся на таку дорогу. Скоро розходить ся о внутрішні справи, то європейські держави можуть стояти на становищі невмішуваня і досить, як задемонструють відкликком своїх послїв. Але коли сербське правительство схоче перенести свою діяльність на Стару Сербїю і там викликати ворохобню, то Росия і Австрия не можуть спокійно сему приглядати ся, їх обовязком виступити рішучо проти того. Они можуть там піддержувати мир або починати війну, наколи їм се видасть ся потрібним, але щоби инша яка держава з приватних понук сербських убийників розпочинала ворохобню, се був би просто глум із австро-росийського порозуміня. Обидні держави будуть отже приневолєні приперти раз короля Петра, щоби він показав, чи він уміє володіти, чи лише сидїти на престолї.

Микола Лисенко.

(Дальше).

З великих музикальних творїв Лисенка звані опери: «Рїздвяна пїч», «Тарас Бульба» (почата 1880 а скінчена 1890), «Зима і весна» (двоактова написана на українську мітологїчну тему) і «Сафо» (на класичну тему).

Тема опери «Рїздвяна пїч» взята з повісти Гоголя «Нїч перед Рїздвом». Лібрето сеї опери написанє українським поетом М. Старицьким, визначає ся артистичною цїльностю, званєм сценичних ефектїв, назнаменованє неперечним поетичним талантом.

Опера починає ся увертюрою, в якїй по містецьки скомпоновані мотиви майже всеї опери. Спершу їде інтродукція IV. дїї, а після кількнайцяти тактїв переходять в мотив ариї Оксани: «Упустила голубонька та вже не пїймаю». Дальше один з другим вьажуть ся инші мотиви опери і переходять на останку в мелодию колядки: «Ой радуй ся, земле, — Сил Божий народив ся». Закінчує ся увертюра фїнальним vivace.

Цїла опера зложена з IV дїї.

Перша дїя складає ся з двох картин — перша представляє сцену любовно-їгрового характеру між Оксаною і влюблєним в ню Вакулою. Цїла та картина начертана по містецьки на основї «Колядок», які гомонять за сценою. Особливо замїтний тут дуєт Оксани і Вакули. Друга картина рисує колядні звичаї. Тут викликає велике вражїнє фїнал а особливо пісня Одарки, Оксанової подруги: «Ой на дубї листя сїчеть ся з хором».

Другий акт носить характер комічний: Со-лоха, замотує в свої сіти дяка, Чуба, вітця Оксани і Голову. Комічний елемент в музиці сеї дії розвинутий з поражаючим митецтвом, яке вродженим талантом Лисенка. Тут вельми інтуїтивно, як і в першій дії вилетіли мотиви колядок. Гарно і характерно розроблений тут терцет: Оксана, Одарка і старий Чуб.

Третій акт — лірично-драматичний — найгарніше місце опери. Вакула являє ся у старого Запорожця за порадою, як добути царицині «черевички». Запорожець, старий степовий вовк, для якого крім війни і любови до рідного краю нема нічого на світі — вговорює Вакулу кинути бабске діло — любов і вступити в «товариство». Він намагав ся вплинути на него оповіданнями про великі діла предків.

Наостанку, побачивши, що на влюбленого Вакулу нічого не може вплинути, він дає йому усиплюючого вія і Вакула в сні дістає від цариці «черевички». Остання сцена представляє в музиці мєльодрамою. Взагалі сеї акт визначає ся характерністю музики і замітно тонким психологічним аналізом душевного стану Вакули, у якого відбуває ся боротьба між чувствами любови до рідного краю і Оксани.

Четвертий акт починає ся хором подруг Оксани, які намагають ся потішити її в тузі за Вакулою. Особливо сильно написана пісня Оксани з жіночим хором:

«Дівчатонька-лебедонька,
Жаль ваги не має,
Упустила голубонька,
Та вже не піймаю!»

На сцені являє ся веселий хор колядників і звіщає про приїзд Вакули. Являє ся Вакула, подає Оксані «черевички», оповідає про пригоди в дорозі до столиці і просить о руку Оксани. Отець благословить, а хор славить молоду пару. Вся та сцена визначає ся радісним, світлим настроєм і з музикального боку вельми ефектовна. Про музику сеї опери нічого казати — она прегарна: визначає ся національним характером, великим психологічним аналізом і замітною характерністю осіб. Прегарні в ній речитативи, особливо арії і хори. Інструментоване єї визначає ся кольоритністю, характерністю і замітно тонким рисунком.

Хоч в музиці, гармонізації й інструментованю «Різдвяної ночи» відбив ся вплив Моцарта, Вебера і Ваґнера, взагалі німецької музики,

але сеї твор є самостійний, зовсім ориґінальний і що-до стійности треба її поставити побіч найліпших опер. Жаль лише, що не можемо її бачити в цілости на сцені.

З інших творів найбільше відома «опера-та» «Коза-Дерева» для дитячих голосів з акомпаніаментом фортепяну і фісгармонії, грана в Одесі і у Львові. В ній з питомою смю умілостю розробив Лисенко комічний елемент.

Загально відома також музика Лисенка до двох оперет «Чорноморці» (Кухаренка-Старицького) і «Наталка-Полтавка» (Котляревського). Музика тивова і вельми гарна. З «Чорноморців» особливо замітний дует Марусі й Івана («Прощай, прощай, мій миленький»), дует Ілька й Івги («Не така я, вражий силю...») і терцет: Кабиця, Кулина й Ілько («Ой ти дівчино, горда та пишна»). Перший з тих сумовитостю, питомою музиці Лисенка, другий мєльодійністю і митецтвом.

Музика до «Наталки-Полтавки» обійшла всю Росію. Деякі з тих пісень стали майже народними н. пр. Віють вітри, Сонце низенько, Ой під вишнею. Прегарний тут терцет: Виборний, Терпелиха і Наталка: «Гей, Наталко, не дрочи ся». В ній замітно начертані характери: Виборний добродушний і простаковатий, Терпелиха пригноблена бідою і горем жєнщина і Наталка — «милій образ української дівчини, ніжної душі і палкого серця». Вельми гарний конець оперети «Де згода в семействі».

(Дальше буде).

Гр. Тіса про ситуацію в Угорщині.

При вагоді новорічних прийняв гр. Тіса вголосив бесіду до збору членів ліберального клубу, в якій пояснив основи своєї політики і теверішньої ситуації.

Подякувавши іменем кабінету за заяву довіря сторонництва, вказав гр. Тіса, що від довшого часу проявляють ся позначки упадку парламентаризму. Наслідком сего сильні і поважні сторонництва стають ямраз більше спихані на другий план, а на перший план виступають посли, яких нічо не управнює до кермуючої ролі, а яких часть праси піддержує в обмані, що обструкція є одним способом опозиційної борби. Се хибний погляд, бо опозиція не має ділати спиною, але пособляючо на народні сили.

Коли я обіймав мій уряд, ся хвиля прийшла на тяжкі і критичні часи. Я бачив ясно, що моім завданем буде не тільки усунути хвилині трудности, але передовсім сконсолідувати угорський парламентаризм і створити підстави для ліпшого і кориснішого розвою. Колиб мені удало ся досягнути тільки першу ціль, то се було би лише ефемеричною користю. Знов появили би ся анархістичні прояви, подібно як в посліднім часі. Тому передовсім треба було вплинути на публичну опінію через вдоволяюче розв'язанє військових квестий і розбудити в народі свідомість великих небезпечностей, які ведуть его до упадку, коли всі сили народу, без ріжниць пересвідчень не злучать ся в праці над уратованєм парламентаризму, над уздоровленєм его і над введенєм на інші шляхи.

В першій хвилі ситуація так представляла ся, що тільки найзавзятішою борбою з усіми противниками сю ціль можна буде досягнути. Як-раз годі, коли думано, що скрайна борба мусить зірвати ся з нездержаною силою, наступив зворот, бо переважна часть опозиції закинула сю шкідливу методу борби. Коли на новій дорозі в посліднім часі ще не можна виказати конкретного висліду, то прецінь зближуємо ся в повільнім темні до цїли, так що принайменше найважливіші предложеня можуть одержати законодатну силу. Мушу вівзати сторонництва до витревалости на сій дорозі. Сі, що кравви обструкцію виряджують шкоду, може насуперек своїй волі висвідчують загалови велику прислугу, ярко виказуючи загалови лихі наслідки обструкції. Висока ціль, до якої стремимо, щоб парламент став знов полем праці для еліти угорського народу, св'ятим притвором публичного життя — досягнемо найліпше на сій дорозі і сим запевнимо поле для продуктивної і успішної діяльности.

Передовсім буду стремити до удержаня політики з р. 1867, якої найголовнішою засадою є, що великі інтереси угорського народу з великими інтересами династії і з впливаючими з того інтересами великої держава остають в цілковитій згоді і злучі. Отже нема жадної причини до недовірчивости і до задирок межи народом а династиею. Найживотнішим інтересом одного і другого чинника є йти рука в руку. Рівночасно мусимо доказати, що в блуді остають ті, які твердять, що угода з р. 1867. здержує розвій сил народа і параліжує їх. Мусимо

СОНЕТИ.

Ф. Кок.

З країни нужди.

З країни нужди, із землі сумної
Пішов я щастя шукати по світі —
Та все жаль було хатини старої
Зірок жаль було на чистім блакиті...

Рідню я кинув, кинув любов, другів,
З вірою дитини пішов я далеко,
А стрінув тільки сьміх повен наруги,
В словах потіхи сьміху знайшов пекло...

Як мені сумно... І лишень спокою
Собі бажаю, щоб на груди тихій,
Щирій спочати... Я хочу потіхи,
Щоб спочать трошка, а потім з тугою
Полинуть хочу на дорогу ясну
Й святил тих ждати, що в віки не гаснуть...

1. VIII. 1902.

Най в вік проклята буде ся хвилиня
Перша, зневіри повна і тривоги,
Коли я, — хлопець маленький, дитина —
За щастем йдучи все калчив ноги...

Коли я глянув в пропасть безконечну,
В глуху безодню, де туга гніздилась
Така страшная, така небезпечна,
Щом впав на дусі...

Встать нині не сила,
Нині вже годі піднести повіки
На лучі сонця лискучі і ясні,
Там, де ревучі життя грають ріки...

Сумна зневіра підорвала крила,
Думки веселі влянуть, меркнуть, гаснуть,
А я падаю, бо злетить не сила...

В Бережанах 6. IX. 1903.

Сонет.

Не знаю доки, ані де
Веде мене моя дорога
І під престол якого Бога
Русло життя мя поведе...

Не знаю правди... Я бою ся,
Що час такий колись прийде,
Що серце пустку скрізь найде,
Як в пустині оцину ся.

Не знаю досі, в яку даль
Пливу і де скінчить ся жах,
Де якор мій досягне дна...

Пливу, а серце точить жах,
Зневіра в мозку лиш одна — —
А доколя чорний жаль...

8. VIII. 1903.

На новому шляху.

I.

Давно зійшов я вже з тої дороги,
Що межі зьвізди вела мого духа:
Любов тягла мене, — а серце слуха
Й розказу скорше, чим тривога.

Ті небосажні, астральні країни
Мині здавались за темні, за мрачні —
Мене тягнуло серце необачне
І затуживем серед зьвізд — до глини.

Як все те сталось, я вже сам не знаю;
А чом се сталось, не вмю сказати,
Досить, що сталось... Мабуть дух крилатий

У ніч літнюю на землю дістав ся
І так там довго вештав ся, блукав ся,
Що аж у пеклі добачив ся — раю...

26. IX. 1903.

II.

Разом ми мріли про землю і небо,
Ти на зірочки дивилась, я в душу
Твою, а нині одинокий мушу
Слідити разом за тебе і себе,

Бо ми розстались... Правда, не вина се
Твоя, єдино... Він же був маючий,
Ну, а сьогодні гріш є всемогучий
І так мпнулось те кохане наше...

Діти ми були — дитинні присяги
І поцілуї не входять в рахубу...
Що там, що серце комусь розідрє ся,

Нехай не лізе, як вмира зі сраги,
У зимну воду, самохіть на згубу,
То без риданя і сліз обійде ся...

26. IX. 1903.

III.

Може й певнява, що зложыла крила,
Хоч все на зьвізди обертала очі...
Часом не теє робить ся, що хочесь,
Щось на заваді, або і не сила...

Я не клену тя, зрозуміти могу,
Що тяжше долі стерпіть, чим ридати,
Що важше хліба, чим щастя зрікатись,
Людиною тяжше бути, чим Богом...

«Ми можем, друже, вік увесь кохать ся —
(Так ти казала), але відцурать ся
Його не можна, він же є маючий,

А ти?...» Гм, правда, нині гріш могучий!
Що я? Лиш знімка Горького-бродяги,
Та пощо були ті св'яті присяги?...

26. IX. 1903.

дальше доказати, що мають правду ті, що бачать в тім законі всі услива розвою угорського народу.

Борби послідного часу доказали ясно солідарність ліберального стороництва. За се прийміть, панове, подяку іменем вітчизни, зі щирого серця і запевнене, що я посвячу всі свої сили в службі для справедливої і сьвятої справи.

Ліберальне стороництво нагородило бесідника гучними оплесками за сі горячі слова.

— ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні року просимо наших Вп. Передплатників о скорі відновлені передплати, зглядю о вирівнанні залеглих та о присуджанні нам нових передплатників.

На грошевих переказах просимо дуже чітко виписувати адресу: «Адміністрація часопису Руслан».

Н О В И Н К И.

— Календар. В неділю: руско-кат. Юліяни; рим.-кат. Геновефи. — В понеділок: руско-кат. Анастасія; рим.-кат. Тита. — Вівторник: руско-кат. 10 муч. в Криті; рим.-кат. Емілії.

— До Києва на торжество ювілею М. Лисенка поїхали вчора з двірця Підзамче: п. Вахнянин, як представитель «Союза Боянів», др. Олесницький, як представитель «Комітету будови театру», др. Студинський від Тов-а ім. Шевченка і «Просвіти», п. Шухевич від «Рускої Бесіди», др. Левницький від редакції «Діла» і п. Бриган від «Дністра», о. Остап Ніжанковський і п. Бобикевичева, як представителі стрийських товариств, п. Лев Ганк-вич від тов. «Академічна Громада» і «Основа». З Перемишля поїхав др. Кормош ще передвчора, а з Самбора мав їхати др. Стахура. О скілько зачувати, вибрало се ще кілька осіб «своїм путем».

— На ювілейне сьвято Миколи Лисенка вислала наша редакція ось яку привітну телеграму: Високодостойний Миколо! Дорогий Ювілянте!

Як звін з високої вежі
Не знав забор Ти, ві межі,
А від Кавказу по Карпат
Свій голос віс до наших хат,
Будив стомлений, сплячий люд
На жизнь нову, на сьвятий труд,
Скликав нас у народній храм
До ідеалу ясних брам.

Прійми же нині сей алмаз:
Серця ті вдячні, без сказ
Уста пречасті хвальби
І груди повні любови.
Ми слухаєм, — а голос Твій
Нехай зове на жертву — бій,
Най звонить як воскресний звін
Серед України руйн.

За редакцію «Руслана»
Лев Лопатинський.

— П. Володимир Гнатюк, редактор Літ.-наук. Вістника, виїхав для покращення здоров'я до Рагузи в полудневій Дальмації.

— Дальший популярний виклад, устроений за ходом «Кружка укр. дівчат» в дбуде се в неділю о 4 год. пополудни в салі пасажу Миколаша.

— Народне віче в Тернополі. Товариство «Подільська Рада» скликає в середу дня 13. січня до великої салі «Мищанського Будівства» в Тернополі при ул. Микулинецькій народне віче, на який посол др. Андроник Мегілицький виголосить реферат: «О теперішнім політичним положенню Русинів». По рефераті будуть могли учасники забирати голос, ставити запитання і внески. Початок точно о 11 год. рано. — Русини тернопільського і сусідних повітів! Явіть се на вічу як найчисленніше і докажіть тим, що розумете вагу теперішньої хвилі для руского народу. Нехай кожда громада вишле десятки сьвідомих горожан, щоби разом порадити ся, як нам дальше поступати. — Виділ «Подільської Ради».

— Пожарний «Сокол» в Миколаєві над Дністром, жидачівського повіта, засновано на статутах «Сокола» у Львові. Намісництво затвердило вже статут.

— З Тернополя. Виділ «Рускої Бесіди» іменував почетним членом товариства п. Ізидора Мидловського, радника суду. Торжественне вручене диплому відбуло се дня 31. грудня 1903. Почесних членів «Рускої Бесіди» в Тернополі є чотирох, а іменно пп.: пос. Алекс Барвінський, др. Т. Окуневський, ем. директор Леоп. Кручковський і новоіменованій Ів. Мидловський.

Конститууючі збори тернопільської філії тов-а «Сокол» відбудуть се дня 17. січня о 3 год. пополудни в салі Мищанського Братства. Вечером того дня відбуде се в тій салі перший концерт «Сокола». В програму концерту ввійде інавгураційна промова, хоральні продукції «Бояна» і декламації.

— Іменованя. Цісар іменував професора гімназії в Станиславові д-ра Тому Гарліцкого директором гімназії в Золочеві.

— Перенесеня. Намісник переніс конценіста Володислава Топольницького з Калуща до Бібрки концен. практиканта Едв. Якубшого з Теремблові до Калуща, а концен. практиканта Філіпа Жигм. Гросса з Ланьцута до Товмача.

— Поправчий іспит зрілости в середних школах відбуде се дня 25. січня 1904 в тих заведе-нях, в котрих відбував ся поправчий іспит зрілости в осіннім речинці.

— Новорічний аванс в ц. і к. армії. Цісар іменував з днем 1. січня 1904 в резерві: 942 підпоручників в піхоті, стрільцях, піонірах і зелани-чим полку, 55 підпоручників в кінноті, 108 в полевій артилерії, 25 в кріпосній артилерії, 32 в відділах санітарних, а 210 в трені. — Між иншими іменовані резервовими підпоручниками: Юл. Федусевич 30. п. п., Стеф. Красуцький 15. п. п., Клим Терлецкий 41. в 95. п. п., Емген Дзерович 15. п. п., Петро Сушко 84. п. п., Теодор Гісовський 24. п. п., Гнат Кисіль 56. п. п., Михайло Яримович 55. п. п., Алекс. Мартинович 10. п. артил., Антін Дудрик 11. п. арт. і Лія Матеїк 14. відділ санітетів.

— З Ярослава Зближують се сьвята, котрі пригадують сю радісну хвилю, в котрій прийшов на світ Той, котрий безгранично любовою обняв всіх, а передовсім бідних і терпелих, котрі в старинних часах жили в цілковитім забутті і пониженю. Ось і на сю памятку в той день лучимо се тепер всі в братній любови при сільній вечері, складаючи собі желаня, паді люючи се подаруночками! Однак не всі так щасливі, щоби могли зазнати сего родинного тепла: суть сироти, котрі ніколи не зазнали тої теплої родинної любови, суть убогі, котрі позбавлені усяких средств, не суть в можности заасюкоїти і найважнійших потреб життя — і для тих то всіх каже нам Тая божественна вфлемка Дитина отворити наші серця! Тому то людскість послідуючі примірови і науці свого Начальника і Спасителя всегда особливою опікою наділяє всіх помочи потребуючих, і в тій цілі закладає різні добродійні інституції, в котрих они знаходять приют. До таких інституцій добродійних належать і бурси, котрих першою ціллю є дати поміч «безпомічним». — Одною з найбільшійших таких бурс є як-раз наша бурса ім. св. Онуфрія в Ярославі! Она то мов той кистяк стоїть неприбрана і здає ся кликати о викінчене єї щоби могла в внутрі своїм помістити тих, котрі сего погребуть!

Тому зиртаємо се в нагоди зближуючих се сьвят до всіх П. Т. Родимців з укланною просьбою о ласкаву кояду для нашої бурси, позаяк, випровадивши єї під дах, ми станули на переломі з питанєм: скінчимо, чи нескінчимо? На разі всякі фонди вичерпані, каса будови порожня, а до того ще 6.000 К. довгу ми затагнули на приватні векселі, не згадуючи вже о тім, що за побрані матеріяли вининьмо до 4.000 К! Мимо того однак, ми не тратимо надії, і не устаємо в праці в тім глибокім пересьвідченю, що до того доброго діла Бог нам допоможе і наклонить серця нашої су-пільности до дальшої ласкавої жертовливости, що она, узяючи конечну потребу рускої бурси в Ярославі, не опустить нас в тій критичній хвилі, але ласкаво зволить допомочи сю будову викінчити, а запевнити можемо, що інституція ся, сьвідомо своєї задачі, сповнить єї в славу Бога і хосен нашого народа! За Виділ бурси ім. св. Онуфрія: о. І. Хотинський, председатель; о. К. Хотинський, секретар.

— Чума в Гамбурзі. Після урядового донесеня стверджено, що щури на кораблі «Кордоба», який причалив оноді по порту в Гамбурзі і мусять там відбувати карантанну, вигинули на чуму. З корабельної залози доти ніхто не занедужав. В Гамбурзі мимо того настав неспокой, бо пішла чутка, що часть заражених чумою щуців угілка з корабля до міста.

— Пожар фабрики. Вночі на вчора згоріла в Будапешті найбільша рафінерія нафти. Огонь тривав 3¼ годин. Причиною пожуру була необережність робітника. Жертв в людях не було.

— Радуйте ся пияки! Доси випадовано горівку з гнилої бараболі і тим подібною огиди, від тепер пияки будуть могли заливати се оковитою з багонного торфу, моху і т. ин. В Ренебурзі завязало се французско-німецке товариство з капіталом поки-що 430.000 марок, яке буде велику горальню для продукції алькоголю з торфу і моху. Горальня стане коло міста Мальборга в Данії.

— Др бні вїсти. В Пикуличах коло Перемишля невідсліджені розбашки убили в корчмі 26-літнього Манеса Шторха — Упр вителем книгарні Ставропільського інститута у Львові став п. Роман Шкирпан на місце п. Антона Хойняцкого, якого, так сказати-б, кацапня вижерла. — У Львові почав виходити бруковий орган «Dziel» для конкуренції з Wiek om.

Родимці! Памятайте на селянську бурсу «Шкільної Помочи» в Снятині, в якій містять ся ученики реальної школи!

Наука, штука, література.

— «Подільський Голос, орган тернопільської народної організації». Під сим заголовком почав з вчерашнім днем виходити в Тернополі політичний півмісячник під редакцією д-ра Ізидора Голубовича (ул. Котельна). Річна передплата вносить 3 К. В програм-вій статті редакція наводить понуки, задля яких приступає до видавництва: організація народна в Тернопільщині з окремих узглядненем Тернополя, оборона народних прав та інформоване про всякі справи, що дотичать Тернопільщини. Перше число «Подільського голосу» містить ще отсі статі: Філія «Сокола» в Тернополі. На віче! Про замогу (Допись з Настасова). З Должанки. Новинки. Сатиричний фейлетон п. в. «Омолот з подільського посіву» подає образки з життя Тернопільців, написаний з гумором. Загалом се число є богате цікавим змістом і вдоволить круг читачів, для котрих призначене. Новому органу желасмо гарного розвитку і успіху в осягненю зачеркненої мети.

— «Промінь», суспільно-науковий орган руско-українського учительства. Так називав ся дво-тижневник, який став виходити від 1. січня с. р. в Вашківцях над Черемошом (на Буковині). Число представляє ся так під виїшнім як і внутрішнім зглядом дуже корисно. Яко ціля поставила собі тая часопись: стояти на сторожі гаржанських прав учителів і дбати про се, щоби їх не обмежувано. По слові «Від видавництва» находимо ту ряд статей головво педагогічного і політичного змісту, як пр.: До діла! Народна-руска школа і рускі учителі в Галичині. Тілесні кари. Задача антропологии. Сум сучасної хвилі і его відгомон в діточому світі (Віри Лебедової) і ин. У фейлетоні є новелька Е. Алмеого: «Француз також люди», дальше статейка: Некрольог Ісидора Воробкевича і ряд новинок п. в. «Всячина». Як бачимо, зміст дуже різпородний і не безінтересний. Пожелати тільки новому видавництву як найкрасшого успіху. Поле народного шкільництва — се для нас один із найважнійших середників популяризованя просвіти — а як оно особливо в Галичині занедбане — про се нічого й говорити. — кий.

З львівської Фільгармонії. Нані в неділю концерт п. Ірини Богує-Геллерової і п'яністок Павли і Фльори Жутард.

Завтра в неділю буде концерт знаменитого п'яніста Маврикия Розенталя. Артист відиграє між иншим дві свої композиції: Фантазію на тему вальса Des dur Шопена і Papillons, а дальше: Бетовена Сонату оп. 109, Шумана Carneval op. 9, Шопена Berceuse, Deux nouvelles etudes і Scherzo b-moll, Шуберта Ліста «Ліпу» і Ліста «Дон Жуан» фантазію.

Телеграми

з дня 2. січня.

Чернівці. Буковинський сойм по ухваленю бюджету на 1904. р. і прийнятю замкнення рахунків з буковинського провінаційного фонду, відрочено позавчера окликом в честь цісаря.

Відень. Один з сотрудников Extrablatt-у інтервеніював д-ра Кербера. Президент міністрів сказав між иншим, що мирову конференцію ческо-німецку мусять ся скликати, але виявив жаль з гори, що наради можуть знова розбити ся.

Льондон. Бюро Райтера доносить, що Японія виняла кількадесят кораблів до перевозу 6. корнуса. Ціла армія і фльота готові до бою. Всі позначки звіщають вибух війни.

Daily Telegraph доносить з Токіо: Положене вельми поважне, а навіть погіршило ся. Японське правительство поручило, переробити три торговельні кораблі на вєнні судна.

Порт Саїд. Російський корабель перевозовий з 2000 жовнівів переїхав вчора через Суезкий канал до Порт Артура.

Відень. При нинішнім тягненю кредитових льосів упала головня виграва в квоті 300.000 К на серию 3240 ч. 6; 60.000 К на с. 2505 ч. 13; 30.000 К на с. 3688 ч. 36. По 10.000 К виграли: с. 3240 ч. 40 і с. 3357 ч. 4.

Краків. При тягненю льосів м. Кракова виграли: 50.000 К ч. 21280, 6.000 К ч. 57499, по 1200 К чч. 19178, 46220, 29954, 51797 і 4700.

— На Бурсу Руского Тов-а педагогічного у Львові (ул. Вірменська ч. 2.) зложили жертви в грудни 1903. отсі Добродії: Яким Попович з Ми-

класева 8 К, Тов. «Дністер» у Львові 100 К, Марія Білик жена проф. з Коломиї 2 К, Стефа Кульчица в Воцанці 1 К, о. Лев Залужний з Потока 4 К, о. Гаврилюк 2 К, Дмитро Формальчук від гр. Зашкв 8-40 К, Йосиф Григоровський зі Львова 2 К, Народна Торговля 60 К, П. Вартошевська зібрані на забаві у о. Зубрицького 14-05 К. — Всім Влов. Добродіями складає сердечну подяку і просить не забувати на руску молодіж — *Комітет Бурси.*

— На «Селянську Бурсу» в Станиславові зложили від початку сего курсу: Еп. о. Озаркевич 2 К, о. Кучинський 2 К, о. Сохор 20 К, о. Йосиф Кисілевський 2 К, о. Латоровський від себе і парохіян 2-57 К, Впр. і Все-св. о. Фавієвич 20 К, громадяни Викторова 9-38 К, о. Вол. Левіцький 2 К, о. Левіцький з Кам'яної 3-40 К, п. І. Туркевич зі Львова 5 К, п. Соболь (скл.) 7-07 К, п. Барш (скл.) 29 К, Влов. п. Теріковський, директор гімназії з плаці. «Св. В. о.». Добродіям молодіжці складаю шире «Св. В. о.». — В Селянській Бурсі помічених темер 56 учеників, видатки великі — що місяця треба 250 К додавати — а фондів на те нема ніяких. Тож відзиваю ся до всіх хто хоч одробину спочути має для убогої молодіж: Не забувайте на «Селянську Бурсу» в Станиславові! Прошу: Збирайте і присилайте датки, щоби можна бідним помочти і бурсу удержати. — Підпечати (в Тьєрменіца), 30. грудня 1903. — *о. Клим Кульчицький.*

Конкурс.

Головний Виділ Товариства «Просвіта» у Львові розписує отрим конкурсу на стипендійну заповогу в квоті 240 корон імени Теодора Качала, сина Григорія, бувшого господаря в Фирліві.

Ся заповога призначена для сина селянина-господаря руської народности, ученика середних шкіл, або студента університету, з цензурами в свідомстві переважно відзначаючими, зглядно добрими кольокціями.

Подання з залученими свідомствами науки і свідомством убожества, виданим від гр.-кат. уряду парохіального та потвердженням громадскою зверхностию, вносити належить до Головного Виділу Товариства «Просвіта» у Львові (ринок ч. 10, поверх І.) найпізнійше по день 31. січня 1904. р.

За Головний Виділ Товариства «Просвіта» у Львові, дня 24. грудня 1903.

Др. Кость Левіцький, Роман Дудинський,
заступник голови. секретар.

Яко дуже гарний дарунок на свята можуть служити виданя музичні Станиславівського Бона, котр можна в адміністрації сего видавництва набути. Гроші і письма просимо слати на адресу: **Евген Якубович** в Станиславові.

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Солянській у Львові.

— Від 1. до 15. січня 1904. —

Нова

величава

програма!

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділю і свята 2 представлення о 4. год. сопол. і 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Зарваницю

поему Василя Щурата можна замовляти лише в Ставропигійській книгарні у Львові, Ал. Руска ч. 3. Ціна з поштовою оплатою 25 сот.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

принймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принймає до переходу панери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. ав.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 10 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталений касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може свої майно або важкі документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійш зарядженя. Присип дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.

Читайте!

Читайте!

Повне виданя Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА коштує лише 2 корони!

Товариство «Просвіта» бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. «**ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА**». Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Панір веліновий, формат на взір еврейських книжків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилє ся тільки за надісланєм 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ «ПРОСВІТИ»** у **Львові** (Ринок ч. 10.).

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
носп.	особ.			носп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
6-10		з Кракова, Берліна, Варшави, Відня		6-22		до Сумани, Жидачева, Кересмезе, Потугор	
6-20		з Чернівців (Галац), Чорткова, Калуша		6-30		до Підволочиск (Київ), Бродів дв. головний	
6-50		з Сокала, Рави руської		6-43		до Підзамче	
7-35		з Самбора, Хирова		6-45		до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича	
7-40		з Янова		8-25		8-35	до Кракова, Відня, Праги, Берліна
7-45		з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче		9-05		до Лавочного, Хирова, Калуша	
7-55		на дв. головний		9-15		до Янова	
7-45		з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова		9-25		до Самбора, Хирова	
8-55		з Кракова, Відня, Праги, Берліна		9-40		до Белзці, Сокала, Любачева	
9-37		з Стрия		10-35		до Чернівців, Потугор, Десятинна	
10-25		з Риплева, Любачева		10-40		до Тернополя, Потугор, дв. головний	
11-15		з Станиславова (Кересмезе, Потугор)		10-57		до Тернополя, Потугор, дв. Підзамче	
1-10		з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава		3-05		до Стрия, Хирова, Борислава	
1-25		з Янова		3-25		до Риплева, Любачева	
2-15		з Підволочиск, Копичинців на дв. Підзамче		3-40		до Самбора, Хирова	
2-30		на дв. головний					
4-35		з Стрия, Хирова, Борислава					
5-06		з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підзамче					
5-10		на дв. головний					
5-40		з Чернівців, Іцкан					
5-50		з Кракова, Відня, Праги, Берліна					
5-55		з Белзці, Сокала, Любачева					
Ніч				Ніч			
12-20	9-20	з Чернівців, Бухарешту		12-45	6-05	до Станиславова, Жидачева	
8-40	9-50	з Кракова, Відня, Берліна, Ясела, Риманова		6-15		до Кракова, Відня, Берліна, Варшави	
2-31	10-00	з Самбора, Сян ка		6-20		до Янова	
	10-02	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підзамче		6-40		до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	
	10-10	на дв. головний		8-05		до Сокала, Рави руської	
	10-40	з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша		8-00		до Підволочиск, Бродів гол. дворельс	
	3-9	з Тернополя, Риманова на дв. Підзамче		9-20		до Підзамче	
	3-30	на дв. головний		2-51	10-42	до Іцкан, Чорткова	
				10-50		до Кракова, Відня, Варшави, Праги	
				11-00		до Підволочиск, Бродів дв. головний	
				11-24		на дв. Підзамче	
				11-05		до Стрия	
				11-11		до Жовкви (лише що неділя)	
				4-10		до Кракова, Відня, Праги, Самбора	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6. години вечером до 5. години раню

Час середно європейский рижить ся від часу львівского о 36 минут, а час середно-європейского = 12. год. 36 ми. часу львівского. — тюрю інформаційне п. к. залізниць державних (ул. Красіцьких ч. 5.) уділяє пояснєнь в справах залізничних, продає білети вського рода і розкладди їзд.

Запросини до передплати.

Перший руский ілюстрований

КАЛЕНДАР МУЗИЧНИЙ

НА Р. 1904.

з богатим і одвоєним в своїм роді додатком літературним опустить незадовго праєу друкарську.

Число примірників обмежене на число передплатників.

Передплата стоїть лише **1 К 10 с** (вже з оплатою пошти).

Замовляти Календар музичний можна ще до кінця сего місяця, надсилаючи поштовий переказ під адресою: **Р. Зар.цкій**, у Львові, ул. Коперника ч. 16, І. нов.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові

уділяє своїм членам на 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації, за предложєнем документів виказуючих достаточну гіпотєку.

ПОЗИЧКИ

СПЛАТУ

позичок розкладає догідно на рятї до 10 лїт. Сума позичок інтабульованих і за порукою: 1,239,243 корон.

Членом

може бути тільки обезпечений тривало в «Дністрі» від огню.

Удїл

члєський вносить 50 К, вписове 2 К. Число членів: 2,391 з 2,501 удїлами на 125,050 К.

Вкладки

щадничі приймає «Дністер» і опрцентовує до 4% від ста. Сума вкладок на 1,256 книжочках 1,103,333 корон.

Чистий

ЗПСК

розділяє ся частію на дивиденду для членів, частію на публичні добродїїні діли: на церкви, бурси, захоронки, школи і т. д. На ті діли роздано дотепер з Товариства кредитового 10,840 корон.

ІНФОРМАЦІЙ

в справах позичок уділяє Дирекція і агенти.

31/12 1903.

ДИРЕКЦІЯ.